

Marcin Jamroży
Stephan Kudert

OPTIMALIZACJA OPODATKOWANIA DOCHODÓW PRZEDSIĘBIORCÓW

2. wydanie

Marcin Jamroży
Stephan Kudert

OPTYMALIZACJA OPODATKOWANIA DOCHODÓW PRZEDSIĘBIORCÓW

2. wydanie

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2013

Stan prawny na 1 stycznia 2013 r.

Recenzent

Prof. zw. dr hab. Hanna Litwińczuk

Wydawca

Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący

Joanna Maź

Opracowanie redakcyjne

Magdalena Małecka

Łamanie

Andrzej Gudowski

Projekt graficzny okładki i stron tytułowych

Maciej Sadowski

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska SA, 2013

ISBN: 978-83-264-4161-5

2. wydanie

Wydane przez:

Wolters Kluwer Polska SA

Redakcja Książek

01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a

tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz symboli	11
Wykaz skrótów	15
Przedmowa	17
Rozdział I. Podatki a decyzje przedsiębiorców	19
1. Ekonomiczne skutki opodatkowania	19
1.1. Skutki w zakresie płynności	20
1.2. Skutki majątkowe	21
1.3. Skutki organizacyjne.....	21
2. Optymalizacja a uchylanie się od opodatkowania	23
3. Integracja podatków <i>versus</i> podatkowa decyzja częściowa	27
3.1. Integracja podatków.....	28
3.2. Podatkowa decyzja częściowa.....	28
Rozdział II. Metody pomiaru obciążeń podatkowych	30
1. Metodyka postępowania	31
2. Kazuistyczna symulacja rozliczenia podatkowego.....	34
3. Częstkowy rachunek podatkowy	36
4. Porównanie kazuistycznej symulacji rozliczenia podatkowego i częstkowego rachunku podatkowego	41
5. Metody dynamiczne.....	42
5.1. Metoda wartości bieżącej netto.....	42
5.2. Metoda wartości końcowej netto	43
6. Metody pomocnicze.....	44
6.1. Werbalne porównanie obciążeń podatkowych.....	44
6.2. Ustalenie krytycznych progów	45
6.3. Minimalizacja zdyskontowanych płatności podatkowych	46
6.4. Rachunek zapotrzebowania brutto.....	46
6.5. Metoda graficzna	47

Rozdział III. Opodatkowanie a decyzje inwestycyjne	49
1. Pojęcie i metody oceny inwestycji.....	50
2. Wpływ opodatkowania na opłacalność inwestycji	54
2.1. Opodatkowanie a początkowy nakład inwestycyjny (I_0).....	54
2.2. Opodatkowanie a przepływy pieniężne (CF_k).....	58
2.3. Opodatkowanie a stopa dyskontowa (r).....	60
2.4. Opodatkowanie a stawka podatku dochodowego (t).....	60
2.5. Wartość bieżąca netto po opodatkowaniu.....	60
3. Finansowanie ze środków obcych.....	63
3.1. Metoda rozdzielonych wartości bieżących netto.....	63
3.2. Metoda zintegrowanych wartości bieżących netto	64
4. Paradoks podatkowy	65
5. Przykłady	66
Rozdział IV. Opodatkowanie a decyzje finansowe oraz płynność finansowa	72
1. Pojęcie i formy finansowania.....	73
2. Finansowanie wewnętrzne poprzez środki polityki bilansowej.....	74
2.1. Finansowanie poprzez amortyzację.....	76
2.2. Finansowanie poprzez rezerwy.....	77
3. Finansowanie zewnętrzne spółki kapitałowej.....	79
3.1. Finansowanie kapitałem pożyczkowym spółki z o.o.	80
3.1.1. Odsetkowa tarcza podatkowa	80
3.1.2. „Cienka kapitalizacja”	82
3.1.3. Odsetki w formie <i>disagio</i>	84
3.2. Leasing.....	86
3.3. Finansowanie ze środków własnych spółki z o.o.	87
3.4. Polityka dywidendy	89
3.5. Porównanie opłacalności	92
3.5.1. Osoba fizyczna będąca rezydentem w Polsce	94
3.5.2. Spółka kapitałowa będąca rezydentem w Polsce.....	95
3.5.3. Osoba fizyczna będąca nierezydentem.....	96
3.5.4. Spółka kapitałowa będąca nierezydentem.....	97
4. Finansowanie zewnętrzne spółki osobowej	99
4.1. Finansowanie ze środków własnych a finansowanie ze środków obcych wspólnika	99
4.2. Kolidzja na tle kwalifikacji w międzynarodowym prawie podatkowym.....	104
5. Podatki a płynność finansowa przedsiębiorstwa.....	106
5.1. Podatki dochodowe.....	106
5.2. Podatki pobierane u źródła	111
5.3. Podatki majątkowe.....	111

5.4. Podatek od towarów i usług.....	111
5.5. Przykład	113
6. Uwagi końcowe	114
Rozdział V. Polityka wykazywania dochodów	116
1. Wprowadzenie	116
2. Polityka wykazywania dochodów w przypadku rezydentów	117
2.1. Środki polityki wykazywania dochodów.....	117
2.1.1. Kształtowanie stanu faktycznego	117
2.1.2. Ocena stanu faktycznego	118
2.2. Efekty polityki wykazywania dochodów.....	120
2.2.1. Efekt stawki podatkowej.....	120
2.2.2. Efekty odsetkowe.....	121
2.2.3. Efekt progresji	122
2.3. Polityka wykazywania dochodów przy taryfach proporcjonalnych	123
2.3.1. Ocena stanu faktycznego	123
2.3.2. Kształtowanie stanu faktycznego	124
2.4. Polityka wykazywania dochodów przy progresji szczeblowej.....	125
2.5. Polityka wykazywania dochodów przy progresji ciągłej	127
3. Wnioski częściowe.....	128
4. Ekskurs: wybór roku podatkowego.....	129
4.1. Wybór okresu trwania roku podatkowego.....	131
4.2. Zmiana roku podatkowego	132
4.3. Wybór roku podatkowego w ramach reorganizacji działalności	133
5. Polityka wykazywania dochodów w przypadku nierezydentów	134
5.1. Analiza jednookresowa.....	136
5.1.1. Optymalizacja przy metodzie zwolnienia bez efektu progresji.....	136
5.1.2. Optymalizacja przy metodzie zwolnienia z zastrzeżeniem progresji.....	137
5.2. Analiza dwuokresowa.....	139
5.2.1. Separacja podwójnego problemu optymalizacji.....	139
5.2.2. Rozwiązanie bez uwzględnienia ograniczeń co do podziału dochodu.....	140
5.2.3. Rozwiązanie uwzględniające ograniczenia co do podziału dochodu.....	143
5.2.4. Rozwiązanie przy zastosowaniu metody zaliczenia	145
6. Uwagi końcowe	145

Rozdział VI. Polityka cen transferowych	147
1. Wprowadzenie	147
2. Korekta dochodu podatkowego	149
3. Zarządzanie ryzykiem cen transferowych.....	153
3.1. Dokumentacja podatkowa.....	153
3.2. Uprzednie porozumienia cenowe.....	156
3.3. Eliminacja podwójnego opodatkowania.....	157
4. Przykłady	160
Rozdział VII. Podatki a rozliczanie strat	170
1. Wprowadzenie	170
2. Wykorzystanie strat własnych.....	172
3. Kupowanie strat	178
3.1. Tożsamość gospodarcza.....	179
3.2. Obejście prawa podatkowego	180
3.3. Doświadczenia niemieckie	182
4. Uwagi końcowe.....	183
Rozdział VIII. Opodatkowanie a wybór formy prawnej	184
1. Wybór formy prawnej jako decyzja strategiczna	184
2. Porównanie bieżących obciążeń podatkowych przedsiębiorcy indywidualnego i spółki z o.o.	187
2.1. Opodatkowanie przedsiębiorcy indywidualnego.....	187
2.2. Opodatkowanie spółki z o.o.	191
3. Stosunki zobowiązaniowe pomiędzy wspólnikiem a spółką	192
3.1. Obniżanie obciążenia podatkowego a stosunki zobowiązaniowe	192
3.2. Wynagrodzenie za pracę lub usługi	193
3.3. Odsetki od pożyczki	196
3.4. Wynagrodzenie cichego wspólnika	198
3.5. Czynsz najmu albo dzierżawy	201
3.6. Przykład	204
3.6.1. Najem <i>versus</i> użyczenie	204
3.6.2. Sprzedaż <i>versus</i> aport	205
3.6.3. Najem <i>versus</i> sprzedaż	207
4. Opodatkowanie hybrydalnych form prawnych.....	210
4.1. Spółka z o.o. spółka komandytowa	210
4.2. Spółka komandytowo-akcyjna.....	211
4.3. Tzw. podwójna spółka	213

Rozdział IX. Opodatkowanie a wybór formy bezpośredniej inwestycji zagranicznej	216
1. Wprowadzenie	216
2. Opodatkowanie inwestycji zagranicznych polskich przedsiębiorców	218
2.1. Opodatkowanie zakładu.....	218
2.1.1. Pojęcie i formy zakładu	218
2.1.2. Rozgraniczenie jurysdykcji podatkowej.....	220
2.1.3. Zasady przypisania i ustalania dochodów	222
2.2. Opodatkowanie spółki kapitałowej.....	225
2.3. Porównanie opłacalności	231
2.3.1. Wariant bez umowy bilateralnej	232
2.3.2. Wariant z umową bilateralną	233
2.3.3. Wnioski	234
3. Opodatkowanie inwestycji zagranicznych w Polsce	237
3.1. Wybór pomiędzy klasycznymi formami inwestycji	237
3.1.1. Zakład	239
3.1.2. Kapitałowa spółka-córka	242
3.1.3. Porównanie opłacalności	243
3.2. Wybór hybrydalnej formy prawnej.....	246
3.2.1. Kryteria optymalizacji oraz założenia	246
3.2.2. Wielkość referencyjna	247
3.2.3. Spółka z o.o. spółka komandytowa	247
Rozdział X. Opodatkowanie a decyzje restrukturyzacyjne	252
1. Kryteria oceny podatkowej transakcji restrukturyzacyjnych.....	253
2. Wybrane transakcje związane z odroczeniem opodatkowania	255
2.1. Połączenie przez inkorporację	256
2.2. Podział przez wydzielenie	258
2.3. Przekształcenie spółki z o.o. w spółkę osobową	262
2.4. Wymiana udziałów	265
3. Transakcje niekorzystające z mechanizmu odroczenia opodatkowania	267
3.1. Transakcje <i>share deal</i> oraz <i>asset deal</i>	267
3.2. Sprzedaż udziału spółkowego <i>versus</i> wystąpienie ze spółki osobowej.....	270
3.3. Aporty do spółek	273
3.3.1. Aporty do spółek kapitałowych.....	273
3.3.2. Aporty do spółek osobowych	275
3.4. Likwidacja działalności	276
3.4.1. Likwidacja spółki kapitałowej.....	276
3.4.2. Likwidacja spółki osobowej	277
4. Uwagi końcowe.....	278

Rozdział XI. Opodatkowanie a wybór miejsca prowadzenia działalności	280
1. Wprowadzenie	281
2. Podatki w modelu decyzyjnym	283
3. Oddziaływanie wybranych instrumentów podatkowych	285
3.1. Specjalne strefy ekonomiczne	285
3.2. Przychody wolne od podatku	289
4. Uwagi końcowe	292
Wykaz źródeł prawa	293
Wykaz orzeczeń	298
Wykaz literatury	301
Pozostałe źródła	306
O autorach	307

WYKAZ SYMBOLI

a	– oprocentowanie inwestycji alternatywnej (<i>interest on alternative investment</i>)
BE	– koszty podatkowe (<i>business expenses</i>)
BOA	– podstawa wymiaru (<i>basis of assessment</i>)
BR	– przychody podatkowe (<i>business receipts</i>)
C	– spłata kapitału (<i>capital repayment</i>)
CF	– przepływ pieniężny (<i>cash flow</i>)
d	– stawka amortyzacji (<i>depreciation rate</i>)
D	– odpis amortyzacyjny (<i>depreciation</i>)
D-C	– spółka-córka (<i>daughter company</i>)
Dyw	– dywidenda
E	– zysk (<i>earnings</i>)
EBIT	– zysk przed odsetkami i opodatkowaniem (<i>earnings before interests and taxes</i>)
EBT	– zysk przed opodatkowaniem (<i>earnings before taxes</i>)
EC	– kapitał własny (<i>equity capital</i>)
ESt	– niemiecki podatek dochodowy od osób fizycznych (<i>Einkommensteuer</i>)
f _o	– wydatki związane z otrzymaniem kredytu (<i>fees</i>)
G	– Niemcy (<i>Germany</i>)
i	– oprocentowanie lokaty międzyokresowej (<i>interest on intertemporal investment</i>)
I	– dochód, podstawa opodatkowania (<i>income</i>)
I _o	– początkowy nakład inwestycyjny (<i>initial outflow</i>)
IP	– płatności / przychody odsetkowe (<i>interest payments</i>)
k	– zmienna czasowa
L	– wartość likwidacyjna
LC	– kapitał obcy / pożyczkowy (<i>loan capital</i>)
NPV	– wartość bieżąca netto (<i>net present value</i>)
NTV	– wartość końcowa netto (<i>net terminal value</i>)

OC	– kryterium optymalizacji (<i>optimization criterion</i>)
P	– ekonomiczna wielkość cząstkowa (<i>partial economic base</i>)
PC	– zastrzeżenie progresji (<i>progression clause</i>)
pdof	– polski podatek dochodowy od osób fizycznych
pdop	– polski podatek dochodowy od osób prawnych
PE	– zakład (<i>permanent establishment</i>)
PL	– Polska (<i>Poland</i>)
r	– stopa dyskontowa (<i>discount rate</i>)
S	– wpływy wolne od podatku (<i>subsidies</i>)
t	– stawka podatku dochodowego (<i>income tax rate</i>)
t ^{dyw}	– stawka podatku od dywidend
t _{ESt}	– stawka niemieckiego podatku dochodowego od osób fizycznych (<i>Einkommensteuer</i>)
t ^{fiz}	– stawka podatku dochodowego od osób fizycznych
t _G	– zintegrowana cząstkowa stawka niemieckiego podatku dochodowego od osób prawnych (KSt) oraz podatku od działalności gospodarczej (GewSt)
t _{GewSt}	– stawka niemieckiego podatku od działalności gospodarczej (<i>Gewerbsteuer</i>)
t _{KSt}	– stawka niemieckiego podatku dochodowego od osób prawnych (<i>Körperschaftsteuer</i>)
t ^{nie}	– stawka podatku od nieruchomości
t ^{ods}	– stawka podatku od przychodu z odsetek
t ^{pra}	– stawka podatku dochodowego od osób prawnych
t _{pz}	– stawka podatku u źródła
t _{Soliz}	– stawka niemieckiego tzw. dodatku solidarnościowego (<i>Solidaritätszuschlag</i>)
T	– zobowiązanie podatkowe (<i>tax liability</i>)
T ^{dyw}	– zobowiązanie z tytułu podatku od dywidend pobieranego u źródła
T _{pdof}	– zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych
T _{pdop}	– zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych
TY	– rok podatkowy (<i>tax year</i>)
V ₁	– wartość końcowa, likwidacyjna (<i>liquidity value</i>)
w	– wydatki nieuznawane za koszty uzyskania przychodów

-
- WACC – średni ważony koszt kapitału (*weighted average cost of capital*)
- w_{kon} – wydatki konsumpcyjne

WYKAZ SKRÓTÓW

- j.p. – jednostka pieniężna
k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
- KM-OECD – Model Konwencji OECD (wersja skrócona, stan na lipiec 2010, w przekładzie na język polski: K. Bany, *Modelowa Konwencja w sprawie podatku od dochodu i majątku*, Warszawa 2011)
- Konwencja Arbitrażowa – Konwencja w sprawie eliminowania podwójnego opodatkowania w przypadku korekty zysków przedsiębiorstw powiązanych (Dz. Urz. UE C 160 z 30.06.2005, s. 11 z późn. zm.)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.)
- M. Pod. – Monitor Podatkowy
NSA – Naczelnny Sąd Administracyjny
- o.p. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.)
- PPH – Przegląd Prawa Handlowego
Pr. Spółek – Prawo Spółek
Prz. Pod. – Przegląd Podatkowy
- Rozporządzenia w sprawie cen transferowych – rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 września 2009 r. w sprawie sposobu i trybu określania dochodów osób prawnych w drodze oszacowania oraz sposobu i trybu eliminowania podwójnego opodatkowania osób prawnych w przypadku korekty zysków podmiotów powiązanych (Dz. U. Nr 160, poz. 1268) oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 września 2009 r. w sprawie sposobu i trybu określania dochodów osób fizycznych w drodze oszacowania oraz sposobu i trybu eliminowania podwójnego opodatkowania osób

	prawnych w przypadku korekty zysków podmiotów powiązanych (Dz. U. Nr 160, poz. 1267)
RPEiS	– Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
S.A.	– spółka akcyjna
S.K.A.	– spółka komandytowo-akcyjna
SN	– Sąd Najwyższy
sp.j.	– spółka jawna
sp.k.	– spółka komandytowa
sp. z o.o./ spółka z o.o.	– spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
sp. z o.o. spółka komandytowa	– spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa
SSE	– specjalna/e strefa/y ekonomiczna/e
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TS	– Trybunał Stanu
u.p.d.o.f.	– ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)
u.p.d.o.p.	– ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397 z późn. zm.)
u.p.o.	– umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania
u.p.o. Niemcy	– umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec z dnia 14 maja 2003 r. w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i od majątku (Dz. U. z 2005 r. Nr 12, poz. 90)
u.r.	– ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.)
u.z.p.d.f.	– ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. Nr 144, poz. 930 z późn. zm.)
VAT	– Value Added Tax; termin ten będzie używany także w znaczeniu: podatek od towarów i usług
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny
zcp	– zorganizowana część przedsiębiorstwa

PRZEDMOWA

Trudno przecenić znaczenie prawa podatkowego w kreowaniu procesów gospodarczych. Opodatkowanie stanowi zwykle jeden z istotnych czynników decydujących o rentowności danego przedsięwzięcia. Działający racjonalnie przedsiębiorca, zainteresowany maksymalizacją zysku po opodatkowaniu, nie powinien pomijać aspektów podatkowych w procesach decyzyjnych. Można bowiem wpływać na wysokość oraz rozkład ciężarów podatkowych, czyli optymalizować opodatkowanie. Decydenci podatkowi w przedsiębiorstwach powinni znać więc przynajmniej podstawowe możliwości kształtowania obciążeń podatkowych i wykorzystywać je w praktyce dla realizacji celów spółek i ich właścicieli (wspólników).

Publikacja ta przedstawia wpływ opodatkowania podatkami dochodowymi na typowe decyzje gospodarcze przedsiębiorców. Z punktu widzenia praktyki istotne będą wskazówki, jak przedsiębiorcy mogą – w ramach obowiązującego stanu prawnego – minimalizować obciążenia podatkowe.

W rozdziale I opisano skutki ekonomiczne opodatkowania oraz zagadnienia dotyczące kształtowania obciążeń podatkowych i uwzględniania podatków w procesie decyzyjnym, a w rozdziale II scharakteryzowano metody pomiaru obciążenia podatkowego. W kolejnych rozdziałach poddano analizie bieżące (rozdziały III–VII) i strategiczne (rozdziały VIII–XI) decyzje przedsiębiorców. Podjęto także próbę usystematyzowania środków i efektów podatkowych realizacji określonej polityki przez przedsiębiorcę. Zagadnienia zostały przedstawione możliwie przystępnie i zobrazowane licznymi przykładami.

Autorzy dziękują za przychylnie przyjęcie I wydania niniejszej książki. Tegoroczna edycja została zaktualizowana i uzupełniona nowymi zagadnieniami, w tym m.in. analizą graficzną (rozdział II, pkt 6.5.; rozdział IX, pkt 3.2.), wyborem roku podatkowego (rozdział V, pkt 4.), opodatkowaniem działalności w formie spółki komandytowo-akcyjnej (rozdział VIII, pkt 4.2.) oraz opodatkowaniem aportów (rozdział X, pkt 3.3.).

Autorzy będą także wdzięczni Czytelnikom za wszelkie uwagi oraz krytykę, które proszą, aby kierować na adres: marcin.jamrozy@sgh.waw.pl.

Autorzy

PODATKI A DECYZJE PRZEDSIĘBIORCÓW

Podatki stanowią istotny koszt działalności gospodarczej dla przedsiębiorców indywidualnych, dla spółek lub ich właścicieli (wspólników). Dlatego zarządzający przedsiębiorstwem powinni uwzględniać je w procesach decyzyjnych. Menedżerowie wciąż podejmują decyzje gospodarcze, zarówno w płaszczyźnie instytucjonalnej (wybór formy prawnej, wybór miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, wybór metody restrukturyzacji), jak i w płaszczyźnie funkcjonalnej (decyzje dotyczące wyboru projektu inwestycyjnego bądź źródeł jego finansowania, polityka kształtowania i podziału dochodu, polityka cen transferowych, itd.).

Niniejsza publikacja ma pokazać, że ciężar podatkowy nie jest jedynie wielkością daną (*datum*), określoną przez otoczenie przedsiębiorstwa, lecz raczej wielkością, na którą można wpływać poprzez kształtowanie lub tworzenie określonych struktur. Podobnie jak przez umiejętne zarządzanie możliwe jest obniżanie kosztów (np. produkcji), tak również można to czynić w ramach planowania podatkowego.

1. Ekonomiczne skutki opodatkowania

Podatki to świadczenia pieniężne na rzecz władzy państwowej lub samorządowej o charakterze nieodpłatnym, czyli bez żadnego konkretnego, wzajemnego świadczenia na rzecz podatnika. Obciążają one przedsiębiorców indywidualnych, spółki lub ich właścicieli (wspólników). Ponieważ mają one – przynajmniej w części – znaczący wpływ na realizację formalnych i rzeczowych celów przedsiębiorców, a także ich organizację, zadaniem ekonomiki przedsiębiorstwa (niem. *Betriebs-*

wirtschaftslehre)¹ jest badanie ekonomicznych aspektów opodatkowania. Można wyróżnić trzy elementarne skutki ekonomiczne opodatkowania:

1.1. Skutki w zakresie płynności

Płatności podatkowe mają w pierwszej kolejności znaczenie dla płynności przedsiębiorców. W kompletnym planie finansowym należy uwzględniać ich efekty w tym zakresie. Dotyczy to nie tylko podatków prowadzących do definitywnego obciążenia przedsiębiorcy (**podatki bezpośrednie**, w tym podatki dochodowe²), ale również **podatków pośrednich**, w szczególności podatku od towarów i usług (VAT)³ i podatków akcyzowych, które w założeniu koncepcyjnym przewidują przerzucenie ciężaru podatkowego na konsumenta⁴. O ile podatki bezpośrednie wywierają zasadniczo negatywny wpływ na płynność przedsiębiorców, o tyle w odniesieniu do podatków pośrednich nie można już sformułować tak jednoznacznej opinii.

Przykład

Opodatkowanie podatkiem od towarów i usług odpłatnego świadczenia usługi doradczej oddziałuje negatywnie na płynność przedsiębiorcy rozliczającego VAT na zasadach ogólnych, w szczególności jeśli zapłata wynagrodzenia przez klienta następuje po dniu złożenia deklaracji podatkowej za okres rozliczeniowy, w którym powstał obowiązek podatkowy. Wpłata VAT następuje bowiem w terminie złożenia deklaracji. Jeżeli natomiast zapłata wynagrodzenia następuje natychmiast po wykonaniu usługi, to do momentu rozliczenia z fiskusem z tytułu VAT podatnik uzyskuje korzyści finansowe, co wpływa pozytywnie na jego płynność finansową.

¹ Na temat ekonomiki opodatkowania przedsiębiorstwa jako odrębnego kierunku badań naukowych zob. np. z odesłaniem do literatury: M. Jamroży, *Ekonomika opodatkowania przedsiębiorstwa* (w:) R. Bartkowiak, J. Ostaszewski (red.), *Nauki ekonomiczne w świetle nowych wyzwań gospodarczych*, Warszawa 2010, s. 197–205.

² Zob. ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.) – dalej jako „u.p.d.o.f.”; a także ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397 z późn. zm.) – dalej jako „u.p.d.o.p.”

³ Zob. ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.).

⁴ Na temat przerzucania podatku zob. z dalszymi odesłaniami np. A. Gomulowicz, J. Małecki, *Podatki i prawo podatkowe*, Warszawa 2004, s. 260 i n.

Podobnie zwroty podatków nie prowadzą z reguły do poprawy płynności. Należy zauważyć, że zwrot podatku (wpływ) jest poprzedzony zbyt wysoką płatnością podatku (wydatek), dlatego efekt dotyczący płynności jest negatywny.

Natomiast wpłata do urzędu skarbowego **podatków pobranych u źródła**, z tytułu np. odsetek od pożyczek udzielonych przez nierezydentów, nie wywołuje żadnych ujemnych skutków dla płynności przedsiębiorcy. Jeżeli nawet przyjąć, że zniknąłby obowiązek poboru zryczałtowanego podatku od wypłaty np. dywidendy na rzecz nierezydenta, to nie miałyby to żadnych bezpośrednich pozytywnych następstw dla przedsiębiorcy będącego płatnikiem. Nastąpiłaby jedynie zmiana odbiorcy płatności, jednak nie miałyby to żadnego wpływu na jej wysokość⁵.

1.2. Skutki majątkowe

Podatki mają negatywny wpływ na aktywa netto (kapitał własny) przedsiębiorców. Zmiany majątkowe wynikają z obciążenia przedsiębiorców podatkami majątkowymi (np. podatkiem od nieruchomości), a także podatkami dochodowymi (w odniesieniu do spółek kapitałowych – podatkiem dochodowym od osób prawnych, a w przypadku spółek osobowych – np. z tytułu wypłat zysku na rzecz wspólników, w celu uiszczenia przez nich podatku dochodowego od osób fizycznych). Z kolei podatki pośrednie nie wywołują skutków majątkowych tylko wtedy, jeżeli założyć, że można je w całości przerzucić na konsumentów dóbr lub usług.

1.3. Skutki organizacyjne

Skutki organizacyjne opodatkowania można rozpatrywać w dwóch płaszczyznach. Po pierwsze, przedsiębiorcy muszą przedsięwziąć środki organizacyjne, które zapewnią rzetelną i **terminową realizację zobowiązań podatkowych**. Odnoszą się one nie tylko do powinności związanych z własnymi zobowiązaniami podatkowymi (np. prowadzenie ksiąg, spo-

⁵ Szerzej zob. rozdział IV pt. „Opodatkowanie a decyzje finansowe oraz płynność finansowa”, pkt 5.2.

■ Publikacja przedstawia wpływ opodatkowania podatkami dochodowymi na typowe decyzje gospodarcze przedsiębiorców. W książce ukazano całość zagadnień podatkowych związanych z decyzjami operacyjnymi i strategicznymi przedsiębiorców, dotyczącymi np. wyboru formy prawnej, miejsca prowadzenia działalności i źródła finansowania, polityki cen transferowych i rozliczania strat podatkowych. Ciężar podatkowy nie jest wielkością daną, określoną przez otoczenie przedsiębiorstwa, lecz raczej wielkością, na którą można wpływać poprzez kształtowanie stanu faktycznego, korzystanie z praw wyboru przyznanych przez ustawodawcę czy swobód uznaniowych. Autorzy opracowania, uznani eksperci podatkowi, przedstawiają na przykładach z praktyki możliwości legalnej redukcji obciążeń podatkowych przedsiębiorców.

■ Książka przeznaczona jest dla doradców podatkowych, radców prawnych, biegłych rewidentów, menedżerów oraz księgowych, a także dla studentów.

„Niniejsza publikacja omawia wpływ opodatkowania podatkami dochodowymi na typowe decyzje gospodarcze podejmowane przez przedsiębiorców. Zgodnie z intencją Autorów ma ona pokazać możliwości obniżania kosztów działalności za pomocą legalnego kształtowania obciążeń podatkowych, a jednocześnie – że regulacje prawopodatkowe w zakresie opodatkowania dochodów przedsiębiorcy nie są neutralne, ponieważ wywierają wpływ na podejmowane decyzje gospodarcze. Pod pojęciem optymalizacji podatkowej Autorzy rozumieją wybór takiej formy prawnej oraz struktury planowanej transakcji w ramach i granicach obowiązującego prawa podatkowego, która pomogłaby zmniejszyć poziom obciążeń podatkowych. Jest to niewątpliwie jedna z nielicznych pozycji na polskim rynku, która w sposób tak profesjonalny, a jednocześnie czytelny i zrozumiały, pokazuje przedsiębiorcom, jaka może być metodologia wykonania rachunku obciążeń podatkowych lub symulacji rozliczenia podatkowego oraz jakich wyborów powinni dokonać w oparciu o uzyskane wyniki, aby jak najwięcej zaoszczędzić na podatkach”.

Prof. zw. dr hab. Hanna Litwińczuk

Partner

www.abc.com.pl/vdp

Cena 99 zł
(w tym 5% VAT)

Zamówienia:
infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.ksiązki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl